

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 79 0 P 002888 21 Rev
Dana, 14.09.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Gorjane Popadić, kao predsjednika vijeća, Violande Šubarić i Biljane Tomić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja K.V. iz A., R.S., kojeg zastupaju R.D. i T.Č.-D., advokati iz Zajedničke advokatske kancelarije iz B., P.C. K., protiv tuženih R.N. iz K.D., K.M. iz K.D., S.M. iz K.D. i Đ.B. iz K.D., koje zastupa D.B., advokat iz B., radi naknade štete, vrijednost spora 31.000,00 KM, odlučujući o reviziji tužitelja izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Prijedoru broj 79 0 P 002888 19 Gž od 19.10.2020. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 14.09.2021. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Kozarskoj Dubici broj 79 0 P 002888 18 P od 23.04.2019. godine odbijen je tužbeni zahtjev da se obavežu tuženi da tužitelju isplate na ime nematerijalne štete ukupan iznos od 31.000,00 KM i to: na ime pretrpljenih duševnih bolova zbog umanjenja životne aktivnosti iznos od 15.000,00 KM, na ime pretrpljenih fizičkih bolova iznos od 10.000,00 KM, na ime pretrpljenog straha iznos od 5.000,00 KM i na ime duševnih bolova zbog naruženosti iznos od 1.000,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana presuđenja do isplate, kao i da tužitelju nadoknade na ime troškova parničnog postupka iznos od 4.510,00 KM (stav 1). Obavezan je tužitelj da tuženima nadoknadi iznos od 2.986,90 KM, na ime troškova parničnog postupka (stav 2), a zahtjev tuženih za troškove postupka u preostalom dijelu, preko dosuđenog iznosa, odbijen je kao neosnovan (stav 3).

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Prijedoru broj 79 0 P 002888 19 Gž od 19.10.2020. godine žalba tužitelja je odbijena i potvrđena prvostepena presuda.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tužitelj pobija drugostepenu presudu zbog povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se drugostepena presuda preinači ili ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužitelja da mu tuženi solidarno nadoknade nematerijalnu štetu koja je posljedica teških tjelesnih povreda koje su mu dana 01.01.2015. godine nanijeli tuženi.

Tokom postupka kod prvostepenog suda utvrđeno je slijedeće činjenično stanje: da su presudom Osnovnog suda u Prijedoru broj 77 0 K 074477 16 K od 06.12.2016. godine tuženi oglašeni krivim što su dana 01.01.2015. godine ispred ugostiteljskog objekta I. u K.D., učestvujući u tuči, tužitelju nanijeli više teških tjelesnih povreda u vidu preloma desne sljepoočne kosti, preloma lijeve sljepoočne kosti, preloma lijevog jagodičnog kompleksa bez dislokacije koštanih fragmenata i preloma prednjeg zida lijevog gornjoviličnog sinusa sa višestrukim koštanim fragmentima, čime su počinili krivično djelo „učestvovanje u tuči“ iz člana 157. stav 1. KZ RS, te je tuženima R.N. i Đ.B. izrečena novčana kazna u iznosu od po 1.000,00 KM, a tuženima K.M. i S.M. kazna zatvora u trajanju od po 2 mjeseca i da je tužitelj kao oštećeni upućen na parnicu sa imovinsko pravnim zahtjevom; da iz nalaza JZU Zavoda za ... od 23.10.2015. godine, koji je sačinio vještak Ž.K. za potrebe krivičnog postupka, proizilazi da je tužitelj u predmetnoj tuči zadobio niz povreda u predjelu glave i potres mozga koje u skupnom dejstvu imaju karakter najmanje teške tjelesne povrede, a imajući u vidu postojanje preloma baze lobanje u obzir dolazi i teška tjelesna povreda opasna po život; da iz otpusnog pisma Klinike za ... broj ... od 08.01.2015. godine proizilazi da je tužitelj u vremenskom periodu od 01.01.2015. do 08.01.2015. godine bio hospitalizovan u toj Klinici.

Polazeći od naprijed utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud je zaključio da tužitelj u ovom postupku nije dokazao stepen umanjena životne aktivnosti, jačinu i intenzitet fizičkih bolova i straha, kao i postojanje naruženosti, jer nije proveo vještačenje, što je bio u obavezi u smislu člana 7. i 123. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP), pa je primjenjujući pravila o teretu dokazivanja iz člana 126. ZPP odbio tužbeni zahtjev tužitelja u cjelosti.

Drugostepeni sud je, odlučujući o žalbi tužitelja, prihvatio kao pravilna činjenična utvrđenja i pravni stav prvostepenog suda, te je žalbu odbio i potvrdio prvostepenu presudu.

Osporena odluka je pravilna i zakonita.

Prema odredbi člana 200. Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ" broj 29/78, 39/85 i 57/89, te "Službeni glasnik RS" broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04, u daljem tekstu: ZOO) za pretrpljene fizičke bolove, za pretrpljene duševne bolove zbog umanjena životne aktivnosti i naruženosti, kao i za strah sud će, ako nađe da okolnosti slučaja, a naročito jačina bolova i straha i njihovo trajanje to opravdavaju, dosuditi pravičnu novčanu naknadu, nezavisno od naknade materijalne štete kao i u njenom odsustvu (stav 1.), a prilikom odlučivanja o zahtjevu za naknadu nematerijalne štete, kao i visini njene naknade, sud će voditi računa o značaju povrijeđenog dobra i cilju kome služi ta naknada, ali i o tome da se njome ne pogoduje težnjama koje nisu spojive sa njenom prirodom i društvenom svrhom (stav 2.).

Za naprijed navedene vidove naknade štete, kao i za ostale zakonom propisane vidove naknade štete, saglasno odredbama članova 154. stav 1. i 158. ZOO, potrebno je ispunjenje zakonskih pretpostavki: da šteta postoji, da je prouzrokovana protivpravnom radnjom ili propuštanjem štetnika, da se radnja ili propuštanje mogu pripisati u njegovu krivicu i da postoji uzročna veza između radnje, odnosno propuštanja i nastale štete. Postojanje ovih zakonskih pretpostavki dužan je da dokaže oštećeni.

Pored toga, odredbom člana 7. stav 1. ZPP propisano je da su stranke dužne da iznesu sve činjenice na kojima zasnivaju svoje zahtjeve i da izvedu dokaze kojima se utvrđuju te činjenice, tom odredbom propisano je raspravno načelo parničnog postupka koje podrazumijeva isključivu obavezu stranaka da prikupljaju činjeničnu građu za donošenje odluke suda o njihovom zahtjevu. Ovu obavezu propisuje i odredba člana 123. stav 1. ZPP po kojoj je svaka stranka dužna dokazati činjenice na kojima zasniva svoj zahtjev, pa proizilazi da teret dokazivanja svojih tvrdnji snosi svaka stranka. Dakle, prema navedenim zakonskim odredbama stranka je dužna da predloži dokaze kojima se utvrđuju njene tvrdnje, da te dokaze izvede i njima dokaže svoje tvrdnje. Izuzetno, stranka ne mora dokazivati činjenice koje je druga stranka priznala, čije postojanje zakon pretpostavlja i koje su opštepoznate (član 125. ZPP).

Prema naprijed citiranim odredbama ZPP na tužitelju je bila obaveza da pruži dokaze kojima bi dokazao svoje činjenične navode tužbe da je pretrpio vidove nematerijalne štete za koje tužbom zahtjeva naknadu štete prouzrokovane protivpravnim radnjama tuženih koje im se mogu pripisati u njihovu krivicu, da postoji uzročna veza između tih radnji i nastale štete, ali i jačinu fizičkih i duševnih bolova i straha, te njihovo trajanje, kao i stepen naruženosti (visinu štete).

Radi dokazivanja pomenutih činjenica tužitelj je izveo dokaze saslušanjem tužitelja, čitanjem presude Osnovnog suda u Prijedoru broj 77 0 K 074477 16 K od 06.12.2016. godine kojom su tuženi oglašeni krivim za predmetni štetni događaj, nalaza JZU Zavoda za ... od 23.10.2015. godine koji je sačinio vještak Ž.K. za potrebe krivičnog postupka u kojem su kvalifikovane tjelesne povrede koje je tom prilikom zadobio tužitelj i čitanjem otpusnog pisma Klinike za ... od 08.01.2015. godine iz kojeg proizilazi u kojem vremenskom periodu je tužitelj bio hospitalizovan u toj Klinici.

Ocijenom ovih dokaza, u skladu sa odredbom člana 8. ZPP, suprotno tvrdnji revidenta, nižestepeni sudovi su izveli pravilan zaključak da iz činjenica utvrđenih na temelju pomenutih dokaza ne proizlazi stepen umanjenja životne aktivnosti, jačina i intenzitet fizičkih bolova i straha, kao i postojanje naruženosti tužitelja, kao i okolnosti koje opravdavaju dosuđenje naknade nematerijalne štete u iznosu od 31.000,00 KM, koju zahtjeva u ovoj parnici.

Naime, budući da su tuženi osporili tužbeni zahtjev tužitelja, kojim je tražio naknadu štete, suprotno tvrdnji revidenta, pravilan je zaključak drugostepenog suda da je tužitelj bio dužan da dokaže te činjenice na način da se izvrši vještačenje po vještaku medicinske struke. Drugostepeni sud pravilno zaključuje da na okolnosti utvrđivanja ovih odlučnih činjenica tužitelj nije predlagao i izvodio taj dokaz saglasno odredbi člana 81. stav 1. ZPP, na temelju kojih bi one bile nesumnjivo dokazane, te da iz izjave saslušanog tužitelja, nalaza JZU Zavoda za ... od 23.10.2015. godine koji je sačinio vještak Ž.K. i otpusnog pisma Klinike za ... od 08.01.2015. godine, ove relevantne činjenice nisu nesumnjivo utvrđene.

U situaciji kada tužitelj izvedenim dokazima nije dokazao naprijed navedene odlučne činjenice koje se odnose na stepen umanjenja životne aktivnosti, jačinu i intenzitet fizičkih bolova i straha, kao i postojanje naruženosti, kao i okolnosti koje opravdavaju dosuđenje zahtijevane naknade nematerijalne štete, primjenom pravila o teretu dokazivanja iz odredbe člana 126. ZPP snosi rizik nedokazanosti tih navoda. Ovo iz razloga što su tuženi osporili tužbeni zahtjev i što se nije radilo o činjenicama koje se ne moraju dokazivati prema odredbi člana 125. stav 3. i 4. ZPP (činjenice čije postojanje zakon pretpostavlja i opštepoznate činjenice).

Imajući u vidu naprijed navedeno, da je medicinsko vještačenje bilo neophodno radi dokazivanja visine naknade za zahtijevane vidove štete, neutemeljena je revizijska tvrdnja tužitelja kojim to opravdava činjenicom da se tužitelj i njegov punomoćnik ne nalaze u mjestu sjedišta prvostepenog suda i načelom ekonomičnosti postupka.

Pored toga, neosnovana je i revizijska tvrdnja da je sudija na pripremnom ročištu 13.02.2019. godine postupao neprimjereno i nije prihvatio prijedlog punomoćnika tužitelja (pripravnice iz njegove advokatske kancelarije) za izvođenje dokaza, jer to ne proizlazi iz stanja spisa i raspravnog zapisnika kojeg su prisutne stranke potpisale bez primjedbi. Pored toga, priklapanjem krivičnog spisa, kojeg je predložio tužitelj, nije bilo moguće dokazati visinu nematerijalne štete koju je pretrpio tužitelj, pa slijedom toga odbijanjem ovoga prijedloga nije počinjena povreda odredaba postupka koja je od uticaja na pravilnost odluke. Isto tako, suprotno tvrdnji revidenta, odbijanje prijedloga za saslušanje medicinskog vještaka Ž.K. stavljen na ročištu za glavnu raspravu odbijen je u skladu sa zakonom, budući da tužitelj nije pružio dokaz da ga opravdano nije mogao predložiti na pripremnom ročištu.

Budući da je pored dokazivanja uzročno-posljedične veze štetnog događaja od 01.01.2015. godine i nastale štete, za usvajanje tužbenog zahtjeva bilo neophodno dokazati i postojanje i visinu svakog od zahtijevanih vidova štete, neosnovan je revizijski prigovor da su izvedeni dokazi bili dovoljni da sud usvoji tužbeni zahtjev. Slijedom toga nije osnovana revizijska tvrdnja da je donošenjem pobijane presude prekršeno pravo tužitelja na pravično suđenje zagarantovano Ustavom BiH i Evropskom konvencijom.

Imajući u vidu naprijed navedeno odlučeno je kao u izreci na temelju odredbe člana 248. ZPP.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić